

ÅRSRAPPORT FÖR 2023

Ramavtal 10 – Lund

Finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet samt ökat bostadsbyggande i storstäderna enligt Sverigeförhandlingen

Rapport 2023:1
Mars 2024

Uppdrag och beslut

Lunds kommun har tillsammans med Region Skåne och staten genom Sverigeförhandlingen ingått avtal om utbyggnad av kollektivtrafik, cykelbanor och bostadsutbyggnad.

Ramavtalet med tillhörande Objektavtal undertecknades i februari 2017 efter beslut i kommunfullmäktige i Lund samt regionfullmäktige i Region Skåne. Regeringen fastställde avtalen i juni 2018.

I enlighet med paragraf 9.9 i Ramavtalet ska staten ansvara för uppföljning och årlig rapportering till regeringen avseende kollektivtrafiks- och cykelobjektens genomförande samt färdigställandet av bostäder.

Av paragraf 9.4 i Ramavtalet framgår att staten tillsätter styrelsens ordförande och ersättare. Respektive part utser en ordinarie ledamot och en ersättare till styrelsen.

Regeringen beslutade i juni 2019 att utse Catharina Håkansson Boman som ledamot tillika ordförande i styrelsen för uppföljning av avtal om finansiering och medfinansiering avseende ökad tillgänglighet samt ökat bostadsbygganden enligt Sverigeförhandlingen. Regeringen beslutade i juni 2018 att utse Lennart Andersson som ersättare till ordförande samt att Trafikverket ska bistå med resurser för styrelsens sekretariat.

Uppföljningen innefattar Ramavtalet, eventuella ändringar och tilläggsavtal avseende såväl kollektivtrafiks- och cykelsutbyggnad som ökat bostadsbyggande och ekonomi i projektet, finansiering samt samhällsnytta. Rapportering sker årsvis och är bland annat baserad på insänd redovisning från Lunds kommun och Region Skåne.

Denna Årsrapport 2023 godkändes i styrelsen den 13 mars 2024.

1. Bostadsbyggande

Under 2023 har totalt 1 906 bostäder färdigställts. Fram till utgången av år 2023 har sammantaget 8 872 bostäder blivit färdigställda inom Spårvägens influensområde. I och med årets inrapportering är cirka 59 procent av bostadsåtagandet utfört. Därtill är ytterligare 1 900 bostäder påbörjade men ännu inte färdigställda.

Kollektivtrafikobjekt	Bostadsåtagande enligt avtal	Bostäder i pågående planeringsprocess	Bostäder i hittills antagna detaljplaner	Påbörjade bostäder	Färdigställda bostäder	
					Totalt	Förändring från föregående rapportering
Spårväg Lund C - ESS	15 000	7 000	7 000	1 900	8 872	1 906
Summa	15 000	7 000	7 000	1 900	8 872	1 906

I kommunens åtagande finns även bostadsbyggande kopplat till förbättrad tillgänglighet vid Stambanan kopplat till Objektet Lund – Hässleholm.

2. Infrastrukturens utbyggnad

Kollektivtrafiken

Spårvägsinfrastrukturen är färdigställd och spårvägen är trafikstartad sedan december 2020. Under 2023 gjordes 1 071 000 resor (932 000 resor 2022) med spårvagn vilket motsvarade 10 procent av det totala resandet med stadsbuss och spårvagnstrafik i Lund. Den intensiva byggnationen längs spårvägssträckningen och återhämtning i kollektivtrafiken efter pandemin bidrog till att resandet med spårvägstrafiken ökade med 15 % från 2022.

Samhällsnyttan för kollektivtrafikobjekten är beroende på såväl kvantifierbara mått som restider, antal byggda bostäder och planering för handel och arbetsplatser men också av kvalitet i stadsplanering och utformning samt på placering av hållplatser och utformning av bytespunkter. Samtliga parter är intensivt engagerade i planeringsarbete med syfte att uppnå goda samhällsnyttor.

Cykelobjekten

I Ramavtalet ingår sju objekt, varav tre är cykelgarage och fyra är cykelbanor. Två cykelobjekt är sedan tidigare färdigställda, se tabell nedan.

År	Utbyggda Cykelobjekt	Resultat
2019	Allhelgona Kyrkogata	0,6 km
2022	Byggmästaregatan	1,1 km

Inom Västerborprogrammet fortskrider stadomvandlingsprojektet och Åldermansgatans utformning med tillhörande gång och cykeltrafik arbetades in i detaljplaner som är ute på granskning. Arbetet runt Lund C har startat och projektgrupp har bildats som arbetat fram programplan efter de nya förutsättningarna gällande Stambanan.

Under 2024 kommer Lunds kommun intensifiera utrednings- och planeringsarbete för stationsutvecklingen vid Lund C tillsammans med berörda parter. En programledare kommer

att tillsättas som kommer att driva fram erforderliga utredningar och planera det fortsatta arbetet. Inom detta arbete ingår även utbyggnader av cykelgarage vid Bangatan, Spoletorp och Resecenter Väster samt gång- och cykelväg längs Spolegatan.

3. Finansiering och ekonomi

Kollektivtrafikobjektet

Slutkostnaden för projektet Spårväg Lund C – ESS blev 891 miljoner kronor. Staten har betalat ut hela den första andelen av medfinansieringen, sammantaget till 59,1 miljoner varav 3,1 miljoner är KPI justeringar, till Objektet efter färdigställandet av spårvägen. I enlighet med avtalet betalas slutfinansieringen på 18,5 miljoner ut tidigast år 2035 om kommunen slutfört sitt bostadsåtagande.

KOLLEKTIVTRAFIK		Ackumulerat utfall			Innevarande period		
Ekonomisk redovisning (mnkr)		Utfall	Fakturerat	varav	Utfall	Fakturerat	varav
Objekt	Total kostnad enligt avtal ¹⁾	kostnader	staten ink KPI ²⁾	KPI ²⁾	kostnader	staten ink KPI ²⁾	KPI ²⁾
Spårväg Lund C -ESS	776,0	891,0	59,1	3,1	0,0	0,0	0,0
Projektkostnader	776,0	891,0	59,1	3,1	0,0	0,0	0,0

1) Totalbelopp enligt avtalad prisnivå

2) Viss avvikelse av KPI för innevarande period kan förekomma till följd av kalendereffekt

Cykelobjekten

För cykelobjekten fakturerar Lunds kommun staten när objekten är färdigställda och godkända. Enligt överenskommelse regleras tidpunkt för faktureringen i samråd med Trafikverket. Inbetalningarna regleras med konsumentprisindex (KPI).

Under 2023 färdigställdes inga cykelobjekt inom avtalet. Inget bidrag betalades därför ut från Trafikverket under året.

CYKEL		Ackumulerat utfall			Innevarande period		
Ekonomisk redovisning (mnkr)		Utfall,	Fakturerat	varav	Utfall,	Fakturerat	varav
Objekt	Total kostnad enligt avtal	kostnader	staten ink KPI ¹⁾	KPI ¹⁾	kostnader	staten ink KPI ¹⁾	KPI ¹⁾
Allhelgona kyrkogata	2,5	5,2	0,7	0,4	-	-	-
Byggmästaregatan	6,5	18,3	1,6	-	-	-	-
Summa	9,0	23,5	2,3	0,4	-	-	-

1) Viss avvikelse av KPI för innevarande period kan förekomma till följd av kalendereffekt

4. Tidplan

Spårvägen är färdigställd och öppen för trafik sedan år 2020.

Avseende anläggandet av Cykelobjekten har inga avvikelser rapporterats i förhållande till den av Styrelsen godkända betalplanen från 2021.

5. Stadsbyggande och samhällsnyttor

Utöver införandet av Spårvägen som ett hållbart transportmedel i staden, pågår ett långsiktigt arbete mot ett hållbart resande och klimatvänlig stad. Strategier för detta finns i kommunens LundaEko (Program för ekologiskt hållbar utveckling 2021–2030), Klimatneutrala Lund 2020 och LundaMaTs III (Strategi för ett hållbart transportsystem i Lunds kommun, version III).

LundaMaTs är under ombearbetning och arbetet kommer att pågå under 2024. Arbeten inom LundaMaTs har pågått sedan 1999 och har medfört att alla tillkommande resor i staden sker med hållbara transportmedel, dvs ingen ökning av biltrafik trots tillväxten av kommuninvånare.

När den nya stadsdelen Brunns hög byggs ut kommer spårvägen med intilliggande gång- och cykelvägar ge goda förutsättningar för stadsdelens invånare och verksamma att välja att resa hållbart vilket kommer att bidra till alla ovan listade nyttor.

Bostadsbyggandet inom influensområdet för spårvägsutbyggnaden har ökat under 2019–2023 och längs med hela spårvägssträckningen pågår ett intensivt arbete med att förbereda och genomföra projekt som formar en attraktiv, blandad och hållbar stadsbebyggelse. Exploatörer har hittills fortsatt bygga inom Brunns högsområdet men kommunen ser en stor minskning i antalet påbörjade bostäder under 2023. De närmsta åren kommer volymerna för nybyggnation ligga på en lägre nivå än under tidigare femårsperiod.

Kommunen har förstärkt sin planerings- och genomförandekapacitet genom att besluta om sex samhällsbyggnadsprogram som förstärks med programledare och ökat fokus på att underlätta för stadsutvecklingen i kommunen. Program som har beslutats är Lund C, Brunns hög, Ideon, Västerbro, Nya sjukhuset och Idrottstråket.

Nedan redovisas ett antal större projekt som ingår inom influensområdet.

- Stads- och stationsutvecklingsarbetet vid Lund C har under 2023 blivit ett samhällsbyggnadsprogram med framtagen projektplan. Lunds centralstation behöver byggas om för att kunna möta framtidens resande och göra det enkelt att resa kollektivt i och till och från Lund. Utveckling av stationsområdet i Lund sker i samarbete med Trafikverket, Skånetrafiken och Jernhusen.
- Region Skåne har utfört en lokaliseringstudie för sjukhusets och den nya placering Smörlyckan kommer bli ett mellancentralt läge i Lund. Region Skåne, Lunds kommun och Lunds universitet avser under 2024 arbeta fram en avsiktsförklaring om hur organisationen ska bedriva samarbetet under utredningsarbete. Samarbetet omfattar såväl sjukvårdens behov som samhällseffekter i ett bredare perspektiv.
- På Ideon driver Lunds kommun ett projektarbete för att samordna planering och utveckling av området enligt det Ramprogram som upprättats. Arbetet har förstärkts med en programledare som kommer arbetet strategisk med området. Ny kontors- och bostadsbebyggelse genomförs och nya allmänna platser utvecklas. Aktuella projekt i genomförandefasen är bostäder, kontor och vårdanläggning öster om Scheelevägen. Ett förslag till genomförandeavtal för ny avfart på E22:an har tagits fram med Trafikverket i syfte att reglera respektive parts ansvar för genomförandet av projektet. Avtal avses behandlas politiskt under 2024 och byggtiden är planerad att pågå under 2025–2028.

- Inom Södra Brunnsbög, som är den första delen av utbyggnaden av Brunnsbög har stora delar av området färdigställt och nya invånare flyttat in samtidigt som det på andra delar pågår ett intensivt byggande av nya bostäder och kontor.
- I centrala Brunnsbög, intill spårväghållplats Brunnsbögscentrum, pågår byggnation av en större livsmedelsbutik och bostäder, och planeras för handel och service, en grundskola samt stadsdelens nya centrala torg.
- Projektering för anläggande av gator och dagvattenstråk pågår för ytterligare en etapp i Brunnsbög, Portkvarteren.
- Detaljplaner för Torg-, Nobel- och Patentkvarteren samt för ny skola är under framtagande inom Brunnsbögsområde för fortsatt utbyggnad av bostäder och skola och service. I norra delen av Brunnsbög har ett planprogram för Råängen avslutats och detaljplanarbetet har påbörjats.
- Husbyggnationerna inom Science Village Scandinavia pågår och det planläggs för ett nytt vetenskapligt besökscentrum inom området Science Center.
- Stadutvecklingsområdet Västerbro förändras stegvis till en varierad stadsdel med bostäder för olika behov och verksamheter. Den första detaljplanen har vunnit laga kraft och det anläggs en genare väg för busstrafiken inom och till angränsande bostadsområde samt Lund C. Projektering för gatuombyggnaden för en stor del av området pågår och detaljplanearbete för ytterligare 5 planer är i olika faser.

6. Tilläggsavtal och väsentliga beslut

Inga väsentliga beslut har tagits i förhållande till Ramavtal 10 under året.

Sammanställning av tidigare väsentliga beslut

- 2021-03-10 Justerad betalplan för Lunds kommuns cykelobjekt

SEKRETARIATET FÖR UPPFÖLJNING
AV STOCKHOLMSFÖRHANDLINGEN OCH
SVERIGEFÖRHANDLINGENS STORSTADSAVTAL

c/o Trafikverket
172 90 Sundbyberg

Besöksadress: Solna Strandväg 98

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 0243-795 90

www.trafikverket.se